

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Moravskoslezský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Dětský domov se speciálními školami,
Frýdek-Místek, Bruzovská 328**

Bruzovská 328, 738 01 Frýdek-Místek

Identifikátor školského zařízení: 600 031 233

Termín konání komplexní inspekce: 4. - 8. únor 2002

Čj.	133 21/02-05003
Signatura	kn2pv531

CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Dětský domov se speciálními školami Frýdek-Místek, Bruzovská 328 je nástupnickou organizací Zvláštní školy internátní ve Frýdku-Místku. Byl zřízen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 1. července 1998 zřizovací listinou čj. 21 837/98-21, s příspěvkovou formou hospodaření. Dnem 1. října 2001 přešly zřizovatelské kompetence na Moravskoslezský kraj.

Podle aktuálního platného Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 19 230/2000-21 ze dne 12. května 2000 školské zařízení sdružuje:

1. zvláštní škola	kapacita: 91 žák (Hálkova 927)
2. pomocná škola	kapacita: 20 žáků (Hálkova 927)
3. školní družina	kapacita: 10 žáků (Hálkova 927)
4. dětský domov	kapacita: 30 žáků (Bruzovská 328)
5. školní jídelna	kapacita: 158 jídel (Hálkova 927)
6. školní jídelna	kapacita: 120 jídel (Bruzovská 328)

Předmět činnosti školského zařízení je v souladu se zřizovací listinou a platným rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Žákům, kteří se úspěšně nemohou vzdělávat v základní škole nebo speciální základní škole, poskytuje školské zařízení výchovu a základní vzdělání ve zvláštní škole a žákům obtížně vzdělávatelným v pomocné škole. Ve školním roce 2001-2002 bylo otevřeno osm tříd zvláštní školy, ve kterých se vzdělávají padesát tři žáci, a dvě třídy pomocné školy s osmi žáky. Výchovná, zájmová a rekreační činnost žáků je zajišťována v jednom oddělení školní družiny s deseti dětmi.

Součástí školského zařízení je dětský domov, který zajišťuje výchovnou, hmotnou a sociální péči mládeži, která ze závažných důvodů nemůže být vychovávána ve vlastní rodině a nemůže být osvojena nebo umístěna v jiné formě náhradní péče.

Tab. č. 1: kapacita a naplněnost (dětský domov)

Kapacita dětského domova	30
Evidenční stav	28
Počet výchovných skupin	3
Počet svěřenců fyzicky přítomných na zařízení	25
Počet svěřenců na útěku	0
Počet svěřenců s prodlouženým pobytem u rodičů	0
Počet svěřenců s nařízenou ústavní výchovou	25
Počet svěřenců umístěných na předběžné opatření	1
Počet svěřenců na dohodu do ukončení přípravy na povolání	1
Počet svěřenců na dohodu se zákonnými zástupci	1
Počet svěřenců v předpěstounské péči	3
Počet svěřenců v péči neurologa	4
Počet svěřenců v péči DPA, DPL	8

Kapacita dětského domova stanovená v platném rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízeních pro třicet svěřenců nebyla naplněna. V době konání inspekce byl počet výchovných skupin (tři) i evidenční stav svěřenců (dvacet osm) v souladu se statistickým výkazem i stanovenou kapacitou. Počty svěřenců ve výchovných skupinách respektují příslušná ustanovení platné vyhlášky vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, sourozenecké skupiny jsou zařazeny do stejné výchovné skupiny.

Z aktuálního evidenčního stavu má dvacet pět svěřenců nařízenou ústavní výchovu, jeden je v dětském domově umístěn na základě vydaného předběžného opatření, jeden na základě dohody se zákonnými zástupci a jeden do ukončení přípravy na budoucí povolání.

Tab. č. 2: počet výchovných skupin, počet svěřenců a jejich zařazení do škol

Výchovná skupina	Počet svěřenců	MŠ	ZŠ	ZvŠ PŠ	OU, PrŠ	SŠ	Dívky	Sourozenci
I.	11	0	1	9	1	0	4	1 x 4, 1 x 3
II.	8	0	1	4	3	0	5	0
III.	9	0	2	6	1	0	4	2 x 2
Celkem	28	0	4	19	5	0	13	11

V době konání inspekce nebylo v evidenčním stavu dětského domova žádné dítě předškolního věku. Čtyři svěřenci plní povinnou školní docházku v základní škole a devatenáct ve zvláštní nebo pomocné škole. V odborných učilištích a praktické škole se na budoucí povolání připravuje pět svěřenců.

HODNOCENÍ KVALITY VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně-vzdělávací program

Výchovně-vzdělávací program dětského domova se speciálními školami je sestaven ze čtyř samostatných dokumentů. Aplikovaný program pro dětský domov internátního typu s fragmenty rodinné výchovy koresponduje s daným typem školského zařízení i aktuálním složením dětského kolektivu. Jeho prioritou je vytváření základních životních stereotypů u svěřenců z rodin, které se nemohou, nechtějí nebo neumějí o své děti adekvátně postarat. Zvolenému modelu výchovně-vzdělávacího systému a stanovené kapacitě (počtu svěřenců) neodpovídají prostorové ani materiálně-technické podmínky, které neumožňují samostatnou výchovně-vzdělávací činnost v rámci výchovné skupiny. Ve výchovně-vzdělávacím programu je potřebná pozornost věnována adaptační fázi, která probíhá přímo ve výchovných skupinách. V průběhu tohoto období (cca čtrnáct dnů) je dítěti, s přihlédnutím k věkovým a mentálním zvláštnostem, věnována zvýšená pozornost a péče, svěřenec je postupně seznamován s vnitřním řádem a denním režimem. Vychovatelé v rámci realizovaného výchovného systému rozvíjejí u dětí výchovu realitou pro realitu, upevňují vztah k soukromému vlastnictví, ale mají vzhledem k interním podmínkám omezenou možnost vedení dětí k zodpovědnosti za své věci.

Svěřenci se přiměřeně věku učí zvládat základní domácí práce (vaření, mytí nádobí, úklid, praní osobního prádla, žehlení), v průběhu inspekční činnosti však byly zaznamenány omezené možnosti dětí samostatně manipulovat s elektropřístroji a audiovideotechnikou.

Výchovně-vzdělávací systém je dosti uzavřený, svěřenci navštěvují převážně speciální školy, které jsou součástí školského zařízení. Tím mají omezenou možnost navazovat kontakty a sociální vztahy s dětmi a spolužáky mimo dětský domov. Ve výchovně-vzdělávacím programu absentuje oblast práce s rodinami svěřenců, která se omezuje pouze na předávání informací během návštěv rodičů a zákonných zástupců.

Je zřízena samospráva svěřenců, její činnost a možnosti jsou limitovány stupněm jejich postižení.

Výchovný systém věnuje dostatečnou pozornost osobnímu volnu svěřenců (převážně je směřované k zájmovým aktivitám) i volným vycházkám a dovolenkám, jako součástí hodnotícího a stimulačního procesu. Hodnotící systém je vytvořen a v praxi využíván, je však pojat příliš represivně. Hodnotící kritéria pro stanovení výše kapesného a věcné pomoci jsou svěřencům nesrozumitelná.

Svěřenci jsou v přiměřeném rozsahu zapojováni do estetické úpravy dětského domova, v rámci výchovných činností se podílejí na celkové výzdobě celého objektu, úklidu a udržování čistoty vnitřních i venkovních prostor. V průběhu inspekční činnosti nebylo zjištěno jejich nadměrné zatěžování nepřiměřenými úkoly.

Výchovně-vzdělávací program je pro svěřence bezpečný, avšak vzhledem k represivně pojatému hodnotícímu systému není stimulační.

Kvalita výchovně-vzdělávacího programu i jeho realizace v praxi jsou průměrné.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost

Výchovnou a vzdělávací činnost školského zařízení zajišťuje celkem čtyřicet pracovníků, z toho dvacet čtyři pedagogů včetně ředitelky, zástupkyně ředitelky (statutární zástupkyně) a vedoucí vychovatelky a šestnáct nepedagogických pracovníků.

Tab. č. 3: personální zajištění školského zařízení, přehled o pracovnících

Pracovníci	Celkový počet	Z toho žen
Ředitelka	1	1
Zástupkyně ředitelky - stat. zástup.	1	1
Vedoucí vychovatelka	1	1
Učitelé	12	9
Vychovatelé školní družiny	1	1
Vychovatelé dětského domova	8	6
Pomocní vychovatelé	3	3
Psycholog, etoped	0	0
Sociální pracovnice	0	0
Ostatní zaměstnanci	13	11
Celkem	40	33

Výchovně-vzdělávací činnost svěřenců dětského domova, kteří jsou zařazeni do tří výchovných skupin, realizuje devět pedagogických pracovníků včetně vedoucí vychovatelky. Z celkového počtu vychovatelů v hlavním pracovním poměru nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciálním výchovném zařízení čtyři (cca 1/2). Personální struktura dětského domova není vzhledem k aktuálnímu složení dětského kolektivu příznivá.

Nikdo z pedagogů neabsolvoval dlouhodobý sociálně psychologický nebo sebezkušenostní psychoterapeutický výcvik, dva si v současné době doplňují odbornou a pedagogickou způsobilost dálkovým studiem.

Součástí personální struktury není samostatná funkce sociální pracovnice, její činnost supluje ředitelka a vedoucí vychovatelka, v administrativní podobě ekonomka. Odborné pracovníky (psycholog, etoped) školské zařízení nezaměstnává. Kolektiv nepedagogických pracovníků dětského domova tvoří tři pomocné (noční) vychovatelky, vedoucí stravování, tři kuchařky, uklízečka, švadlena – uklízečka, prادلena a údržbář.

Pozorováním při hospitační činnosti a kontrolou předložené dokumentace (týdenní programy výchovné činnosti výchovných skupin, přehled výchovně-vzdělávací činnosti - deníky výchovných skupin) bylo zjištěno, že na realizaci výchovně-vzdělávacího procesu se v rámci svých kompetencí podílejí i nepedagogičtí pracovníci, zejména pomocné vychovatelky.

Dětský domov sídlí v třípodlažní vile situované v sídlištní zástavbě. Venkovní oplocený areál využívají svěřenci pro sportovní, relaxační a volnočasové aktivity.

Vzhledem ke stanovené kapacitě v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení a pro aplikaci výchovně-vzdělávacího programu nedisponuje dětský domov dostatkem potřebně vybavených prostor, část místností není efektivně využívána. Svěřenci jsou ubytováni převážně ve dvou a třílůžkových pokojích. Hrubým nedostatkem je ubytování svěřenců dvou výchovných skupin v pracovnách (3 a 4 děti), kde probíhají odpolední činnosti a příprava na vyučování. Stávající uspořádání vnitřních prostor neumožňuje pro všechny svěřence vytvořit potřebnou intimitu a snižuje pocit soukromí a potřebné intimity. K režimovým a zájmovým činnostem mohou svěřenci využívat cvičnou kuchyňku a čajovnu. Vhodně a účelně jsou k volnočasovým aktivitám využívány prostory chodeb. Pro smysluplné využívání osobního volna mají svěřenci k dispozici posilovnu a standardní vybavení pro letní sportování. Nedostatečné je materiálně-technické vybavení pro zimní sporty. Audiovizuální technika (televizory, videorekordéry, radiomagnetofony) je na odpovídající úrovni, avšak zcela chybí vybavení funkční počítačovou technikou.

Okolí dětského domova i všechny využívané prostory jsou esteticky upravené, svěřenci mají možnost dotvářet interiér vlastní výzdobou, jsou naplňovány zásady výchovy prostředím.

Vliv sociodemografických podmínek na činnost školského zařízení je minimální.

Podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost jsou průměrné.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti

Vnitřní řád, i když je podrobně zpracovaný, je v primárních ustanoveních srozumitelný pouze starším svěřencům, mladším dětem srozumitelný není. Dle inspekčních zjištění je vnitřní řád svěřencům kontinuálně připomínán a vysvětlován, avšak k dispozici jej běžně nemají. Jednotlivá ustanovení obsahují zejména direktivní prvky.

Hodnoticí systém byl vypracován vedením dětského domova. Je pro všechny svěřence společný, avšak málo srozumitelný. Slouží pedagogům jako prostředek hodnocení, svěřenci na jeho tvorbě neparticipovali. V systému hodnocení není využíváno stimulačních postupů, má represivní charakter a výchovná opatření nejsou de facto účinná. Hodnocení svěřenců probíhá

v aktuálních situacích denně, v rámci výchovných skupin jedenkrát týdně. Forma a způsob hodnocení svěřenců v souvislosti s přiznáváním kapesného je kontraproduktivní, kapesné není využíváno jako výchovně stimulační prvek.

Struktura denního režimu je pouze orientační, v průběhu činností se přizpůsobuje aktuálním potřebám. Je zpracována v souladu se zásadami psychohygieny, věk i stupeň postižení dětí je respektován. Spolupráce se školami, ve kterých se svěřenci vzdělávají, je bezproblémová a systematická, většina svěřenců navštěvuje speciální školy, které jsou součástí školského zařízení. Vychovatelky průběžně konzultují s učiteli a výchovnou poradkyní prospěch a chování svěřenců. Pravidelně navštěvují třídní schůzky, případné problémy se operativně řeší. Psychorelaxační a psychoterapeutické techniky nejsou využívány, ve školském zařízení nepracuje pracovník s potřebnou erudiicí.

Z řízených rozhovorů s vedoucí vychovatelkou, vychovateli a svěřenci, ale zejména na základě hospitační činnosti bylo zjištěno, že pedagogové při své činnosti sledují dlouhodobé výchovné cíle, výchovně-vzdělávací metody jsou dostatečně pestré a přiměřené věku i stupni postižení dětí. Využívány jsou především hry, zájmové a řízené činnosti. Výchovné cíle však nejsou předmětem krátkodobého (týdenního) plánování.

Sociální trénink probíhá převážně při režimových a výchovných činnostech, vychovatelé se zaměřují zejména na vytváření rutinních dovedností, pracovních návyků a sebeobslužných činností, které děti většinou zvládají dobře.

Svěřencům je poskytován dostatečný prostor po zájmové aktivitě, které jsou využívány jako jedna ze stěžejních metod prevence sociálně patologických jevů. Všichni svěřenci dětského domova jsou přímými aktéry Projektu prevence sociálně patologických jevů „Kdo si hraje, nezlobí“.

Podíl represe v činnosti pedagogických pracovníků je pro daný typ školského zařízení vysoký, srážky z kapesného jsou prováděny téměř pravidelně u většiny svěřenců.

Organizace, formy a metody výchovně-vzdělávací činnosti jsou průměrné.

Interakce a komunikace

Pravidla komunikace mezi dětmi a personálem jsou stanovena ve vnitřním řádu školského zařízení, se kterým jsou svěřenci ihned po příchodu do dětského domova seznamováni. Rozvržení pracovní doby denních vychovatelů dává dostatečný prostor pro komunikaci s dětmi. Pro interakci mezi svěřenci a vychovateli jsou nejčastějšími místy k diskusi odpolední činnosti a večerní společná hodnocení uplynulého dne v rámci výchovné skupiny. Zde mohou děti otevřeně vyjadřovat svoje názory, což vytváří pozitivní psychosociální podmínky pro výchovně-vzdělávací činnost. Tato „komunitní sezení“ však probíhají nahodile, nemají pevný řád.

Ustanovení dětské samosprávy, jejíž činnost a funkčnost je nevýrazná, dotváří celkový systém interakce a komunikace ve školském zařízení.

Individualita každého dítěte je dle inspekčních zjištění a kontroly předložených individuálních výchovně-vzdělávacích plánů obecně respektována. Jeden ze základních prostředků sebereflexe dětí, stanovení výše kapesného, je však demotivující až represivní.

Rozvoji komunikativních dovedností svěřenců (ve verbální i nonverbální podobě) je ze strany všech pracovníků věnována maximální péče. Úroveň komunikace mezi svěřenci je limitována druhem a stupněm jejich postižení i celospolečenským kontextem.

Významnou měrou se na výchovném procesu podílí i nepedagogičtí pracovníci, na které se děti s důvěrou obracejí. Na základě zjištěných skutečností jsou charakterizovány vztahy mezi

svěřenci a dospělými zaměstnanci jako přátelské, otevřené, laskavé a nekonfliktní.

Vedení dětského domova věnuje pozornost spolupráci a komunikaci mezi pracovníky a svěřenci i mezi svěřenci navzájem. I přes uvedené dílčí nedostatky je interakce a komunikace průměrná.

Další aktivity, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost školského zařízení

Talent, nadání i osobní zájmy svěřenců jsou ze strany dětského domova rozvíjeny jednorázovými i dlouhodobě plánovanými zájmovými a vzdělávacími aktivitami, které organizuje samo školské zařízení nebo subjekty působící na trhu volného času ve Frýdku-Místku. V rámci dětského domova je realizován rybářský kroužek, kroužek estetických a výtvarných činností, ručních prací a dramatizačních aktivit. Speciální školy organizují kroužky dramatický, turistický, taneční, německé konverzace a sportovní. Pro činnost kroužků jsou vypracovány plány, evidence je vedena třídních knihách. Dlouhodobý cíl školského zařízení, integrace dětí a mládeže do obecné populace probíhá zapojením svěřenců v zájmových kroužcích domů dětí a mládeže, ve sportovních klubech nebo soukromé základní umělecké škole ve městě. Žáci školského zařízení se pravidelně účastní besed, her, letních táborů, dětských karnevalů a Dne země, které organizují Sdružení apoštolské mládeže, Křesťanské sdružení AGP, Městské lesy a Stanice mladých turistů.

Školské zařízení organizuje pro své svěřence volnočasové akce v dětském domově i mimo něj. Největší oblibu mají především prázdninové a víkendové pobyty, turistické výlety, besídky, soutěže a návštěvy kulturních akcí. Svěřenci se pravidelně účastní soutěží a sportovních a kulturních akcí pořádaných dětskými domovy z regionu i celé republiky. Získaná ocenění jsou motivačním stimulem pro ostatní děti. Pozitivním prvkem je spolupráce s Nadací Terezy Maxové a získávání sponzorských darů, které jsou využívány ve prospěch svěřenců.

Vychovatelky dětského domova vydávají pravidelný měsíčník „Palác“, jehož prostřednictvím jsou děti a mládež informovány o dění v dětském domově a všech významných akcích.

Dětský domov využívá služeb psychologů a speciálních pedagogů Pedagogicko-psychologické poradny ve Frýdku-Místku. Spolupráce s územně příslušným Dětským diagnostickým ústavem v Bohumíně je nevýrazná, omezuje se pouze na předávání dětí. Na velmi dobré úrovni je spolupráce s Městským úřadem ve Frýdku-Místku, zejména při získávání sponzorských darů a vytvoření ubytovacího zařízení pro odcházející svěřence. Spolupráce s orgány státní správy a samosprávy i s dalšími zainteresovanými institucemi participujícími na výchově dětí (Policie ČR, soudy, Úřad práce Frýdek-Místek, sociální pracovníci) je na standardní úrovni.

Školské zařízení umožňuje realizovat souvislé a průběžné praxe žáků středních a vyšších odborných škol s pedagogickým a sociálně-právním zaměřením i studentů vysokých škol. Písemné dohody jsou využívány pouze v některých případech.

Další aktivity významně ovlivňující výchovně-vzdělávací činnost jsou velmi dobré.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Ve sledovaném období téměř všichni svěřenci úspěšně ukončili přípravu na budoucí povolání. Pouze dva, kteří dosáhli zletilosti, odešli ze školského zařízení před vykonáním závěrečných zkoušek.

O pozitivním vlivu realizovaného výchovně-vzdělávacího procesu na hodnotové hierarchie svěřenců svědčí nízká útekovost (ve školním roce 2001-2002 nebyl útek zaznamenán) i minimální výskyt hostilních projevů vůči školskému zařízení, personálu nebo sobě navzájem,

kteří v průběhu inspekční činnosti nebyly zaznamenány. Sociálně patologické jevy (šikana, gamblerství, alkoholismus, nealkoholová toxikomanie) se ve sledovaném období v dětském domově neřešily, problémem je pouze kouření několika strašících svěřenců. Negativem je využívání především represivních metod pedagogů při zjištění porušení vnitřního řádu svěřenci, nejsou vytvořeny účinné mechanismy vedoucí k nápravě. Vzájemné vztahy mezi dětmi jsou dobré, projevy šikany se nevyskytují. Nově příchozí svěřenci se v novém prostředí snadno a rychle adaptují.

Katamnestická sledování svěřenců ředitelka neprovádí, informace o úspěšnosti uplatnění po ukončení pobytu ve školském zařízení jsou kusé a náhodné.

Výsledky výchovně-vzdělávací činnosti jsou průměrné.

Hodnocení kvality výchovně-vzdělávací činnosti

Kvalita výchovně-vzdělávací činnosti Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 je průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Součástí školského zařízení jsou zvláštní škola, pomocná škola a školní družina.

Výuka ve zvláštní škole i pomocné škole probíhá podle schválených učebních dokumentů.

Zvláštní škola:

- Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22, schváleného MŠMT jako učební dokument pro zvláštní školy s platností od 1. září 1997

Pomocná škola:

- Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22, schváleného MŠMT ČR jako učební dokument pro pomocné školy s platností od 1. září 1997.

V hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání se Česká školní inspekce zaměřila v rámci kontroly výuky ve zvláštní škole na všeobecně vzdělávací předměty český jazyk, matematika a pracovní vyučování, v pomocné škole na vyučované všeobecně vzdělávací předměty.

Výuka je realizována ve dvou třídách pomocné školy (P1 – nižší a střední stupeň, P2 – vyšší a střední stupeň), po dvou žácích v každém stupni a v osmi třídách zvláštní školy. Ve třech z nich jsou zařazeni žáci různých postupných ročníků (I.+II., III.+IV., V.+VI.). Volitelné a nepovinné předměty nejsou do učebního plánu zařazeny.

Výuku ve zvláštní a pomocné škole realizuje dvanáct učitelů, ředitelka a zástupkyně ředitelky, výchovnou, zájmovou a rekreační činnost vychovatelka školní družiny. Z celkového počtu pedagogických pracovníků v hlavním pracovním poměru nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciální škole čtyři učitelé (cca 1/3) a vychovatelka školní družiny. Personální struktura speciálních škol není vzhledem k aktuálnímu složení žákovského kolektivu optimální.

Český jazyk

Ve všech hospitovaných hodinách probíhala výuka v souladu se schválenými učebními dokumenty. Časová dotace odpovídá učebnímu plánu jednotlivých ročníků. Vyučující postupovali podle tematických plánů, kontrolou třídních knih byl zjištěn časový soulad. Úroveň zpracování tematických plánů jednotlivých vyučujících byla rozdílná. Výukové cíle vycházely z aktuálního složení tříd, byly voleny přiměřeně k věku i mentální úrovni žáků. Příprava na výuku a organizace práce ve třídách, v nichž je vyučováno v odděleních více postupných ročníků, je značně složitá. Rozdíly byly zjištěny v připravenosti a využívání pomůcek, v některých hodinách v promyšlenosti postupů a užití vhodných forem a metod práce. Při kontrole třídních výkazů bylo zjištěno nepřesné zapsání vzdělávacího programu.

Materiálně-technické podmínky pro výuku jsou průměrné. Ve třídách s nižšími ročníky jsou prostory vzhledem k počtu žáků stísněné (omezené místo pro relaxaci), třídy vyšších ročníků jsou prostorově větší a při nižším počtu žáků není tento prostor efektivně využíván. Pro hodiny čtení a literární výchovy zejména žáků vyšších ročníků je využívána i školní knihovna, vybavená omezeným knižním fondem. V sedmi sledovaných hodinách byla audiovizuální technika využita jen jednou, ve dvou hodinách pracovali žáci s beletrií. Škola nemá žádné softwarové vybavení pro výuku (ani pro práci s žáky se specifickými vývojovými poruchami učení). Psychohygienické zásady byly i přes uvedené materiálně-technické a organizační nedostatky dodržovány, učitelé pravidelně větrali, zejména v nižších ročnících zařazovali relaxační chvilky a soutěže pro odlehčení.

Výuku českého jazyka zajišťuje pět učitelů s předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilostí a dva bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti. Rezervy byly zjištěny v přidělení třídnictví učitelům bez pedagogické a odborné způsobilosti a pouze jedním rokem učitelské praxe ve třídě se dvěma postupnými ročníky. I přes zvýšenou náročnost na organizaci vyučovacích hodin, kdy ve třech třídách jsou zařazeni žáci různých ročníků, se učitelům v hospitovaných hodinách dařilo využívat vymezený čas, žáci byli zaměstnáni odpovídajícím způsobem.

Dělení českého jazyka na část mluvnickou, slohovou a literární je v intencích doporučení vzdělávacího programu. Organizace převážně frontálně vedených vyučovacích hodin směřovala účelně a s logickou návazností k vytyčenému cíli. Pouze výjimečně využívali učitelé skupinovou nebo individuální práci.

Učitelé dodržovali didaktické zásady, respektovali individuální tempo a využívali mezipředmětových vztahů, vlastních zkušeností žáků a umožňovali jim vyjádřit vlastní názor. Opravují každé cvičení, vyžadují opravy žáků, domácí úkoly zadávají pravidelně.

V nižších ročnících převládalo činnostní učení, střídání různých forem práce a byla zařazována promyšlená a připravená (individuálně pro jednotlivé žáky) samostatná práce. Zapamatování učiva bylo žákům usnadňováno pestrou formou nácviku, zařazováním soutěží, herních prvků a individuálním přístupem. U žáků nižších ročníků přetrvávají nedostatky v kvalitě písma, osvojení grafémů a u většiny žáků ve znalostech mluvnických jevů a jejich aplikaci ve verbálním a písemném projevu (vliv bilinguity, komunikační chudosti mimoškolního prostředí, nevytvoření čtenářských návyků a potřeby čist, chudosti slovníku). Učitelé kladli důraz na formální stránku stavby vyučovací hodiny. Výběr učiva byl přiměřený z hlediska obsahu, avšak z hlediska náročnosti a vzhledem individuálním schopnostem jednotlivých žáků vyučující učivo dostatečně nediferencovali. Většina učitelů vhodně střídala metody a formy práce, při samostatných činnostech měli žáci možnost postupovat svým individuálním pracovním tempem.

Ve sledovaných hodinách využívali učitelé vstupní motivace, navazovali na předchozí znalosti

a ověřovali si pochopení probírané látky. Motivace v nižších ročnících byla součástí téměř každého zadaného úkolu. Bylo využíváno jen slovní zhodnocení činnosti žáků, hodnocení s klasifikací výkonů nebylo prováděno. Vyučující respektovali osobnost jednotlivých žáků, kteří jim projevovali důvěru. Nežádoucí chování a hostilní projevy se v době inspekce neobjevily.

Komunikace mezi žáky a učiteli byla vstřícná a otevřená, založená na vzájemné důvěře. Učitelé mají ve třídách autoritu, děti je pozitivně přijímají. Žáci se chovali v průběhu inspekce ukázněně a ohleduplně, respektovali pravidla společného soužití.

Kvalita výuky českého jazyka ve zvláštní škole je i přes zjištěné nedostatky v plánování, přípravě a podmínkách výuky velmi dobrá.

Matematika

Hospitace byly provedeny ve všech ročnících zvláštní školy. Matematiku vyučují převážně třídní učitelé. Pro výuku byly využívány schválené učební dokumenty, obsah učiva a týdenní hodinová dotace předmětu vycházely z učebního plánu a učebních osnov. Učitelé byli na hodiny dobře připraveni, mají zpracovány tematické a časové plány. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky byla prokazatelně doložena. Ve třídách se sloučenými postupnými ročníky byla dodržována vnitřní obsahová diferenciací výukových cílů.

Ze sedmi učitelů mají pouze čtyři odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost, tři další zatím nezahájili studium. Přes krátkou praxi těchto učitelů ve speciální škole a skutečnost, že nejsou absolventy studia speciální pedagogiky, lze konstatovat, že kvalita jejich výkonu v hospitovaných hodinách byla srovnatelná s výkonem učitelů plně kvalifikovaných.

Přestože je prostředí tříd estetické a podnětné, z hlediska psychohygieny je omezující. Prostorové podmínky většiny místností nejsou optimální, nedostatek místa k relaxaci v kombinaci s temperamentem většiny žáků vytváří potenciálně nebezpečné situace.

Škola nemá pro výuku matematiky dostatek vhodných didaktických a názorných pomůcek, učebních materiálů je k dispozici dostatečné množství. Výpočetní techniku nemají žáci k dispozici vůbec.

Struktura hodin odpovídala věkovým zvláštnostem a schopnostem žáků. Výukové cíle byly postaveny na dobré informovanosti o vstupních znalostech žáků a jejich speciálních potřebách. Při organizačních pokynech a zadávání úkolů respektovali učitelé individuální specifika žáků. V hodinách převažovala frontální výuka s převahou jednostranné komunikace od učitele směrem k žákům, prostor pro samostatné a aktivní učení nebyl vytvořen. Žáci byli většinou pasivní, vykonávali úkoly dle návodu a pod průběžnou kontrolou učitelů. Individuální přístup byl uplatňován u nejslabších žáků, měl podobu opakovaného výkladu, zvýšené kontroly a zjednodušení úkolu. Na rychlejší postup při plnění zadání nejlepšími žáky ve třídách nebyli učitelé připraveni a nedokázali je zaujmout složitějšími úkoly. Výuka pomocí názoru probíhala převážně v nižších ročnících, mnohé pomůcky si vytvářejí učitelé sami. Didaktická technika nebyla v hodinách využita.

Žáci byli k výuce motivováni seznámením s cílem hodiny, byly využity příklady z praktického života. Průběžné hodnocení i závěrečné shrnutí mělo vždy pozitivně motivační charakter. Vzájemná komunikace a interakce byly bezproblémové, učitelé často korigovali nesprávné vyjadřování žáků a snažili se rozvíjet jejich slovní zásobu.

Kvalita výuky matematiky ve zvláštní škole je průměrná.

Pracovní vyučování

Výuka pracovního vyučování je členěna na dílenské práce, pěstitelské práce a práce v domácnosti. Učitelé mají zpracovány tematické plány, které podrobně rozpracovali rozložením obsahu i v čase. Plány mají pracovní charakter, umožňují operativní změny podle vývoje podmínek (agrotechnické lhůty v pěstitelských pracích, materiální zajištění apod.). Probírané okruhy jsou přizpůsobeny materiálně-technickému vybavení školy (nedostatek kovového materiálu, lepidel, kartonu, potřeb k šití). V případě komplexní práce s různými materiály (se zařazením prvků samostatnosti a tvořivosti v práci žáků) jsou provedeny nutné redukce. Plánovány a průběžně realizovány jsou exkurze s různým zaměřením. Příprava jednotlivých vyučovacích hodin byla velmi dobrá, a to zejména v úrovni efektivního využívání možností, podmínek a času.

Do výuky pracovního vyučování devátého ročníku zvláštní školy jsou zařazeni žáci pracovního stupně pomocné školy. U těchto žáků bylo zjištěno nedodržení učebního plánu.

Pro výuku pracovního vyučování má škola dvě dílny - kombinace dřevodílny a kovodílny, cvičnou kuchyň, sklad zahradnického nářadí a pozemek pro pěstitelské práce v areálu školy. Ve sklepních prostorách je údržbářská dílna školníka, který připravuje pro výuku polotovary ze dřeva. Výuka pracovního vyučování nižších ročníků a práce s jiným materiálem je realizována v kmenových třídách. Pro elektromontážní práce chybí potřebné stavebnice. Ve sklepních prostorách je umístěna keramická pec, která však v době inspekce nebyla využívána.

Výuku pracovního vyučování zajišťují čtyři učitelé s předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilostí a dva vyučující bez odborné a pedagogické způsobilosti. Kvalita vyučování nebyla touto skutečností negativně ovlivněna. Sledovaná výuka měla vesměs činnostní charakter. Žáci nebyli zatěžováni přílišnou teorií, učitelé využívali jejich dobrého vztahu k manuálním činnostem, organizace umožňovala žákům úspěšné uplatnění. Po krátké motivační části následovala jasná instruktáž, obvykle názorná ukázka pracovního postupu a vlastní práce. Metody byly voleny přiměřeně náročnosti finálního výrobku i schopnostem žáků, postupné cíle byly učiteli vyhodnocovány, případné nedostatky korigovány. V rámci hospitační činnosti byly pozorovány pěstitelské práce žáků vyšších ročníků - úprava okolí školy, úprava záhonů, průřez ovocných stromků. Výuka byla organizačně velmi dobře zajištěna. Žáci po provedené instruktáži a ukázce, pracovali samostatně. Chyby při činnostech byly odstraňovány. Zásady bezpečnosti byly dodržovány.

Při pracích s jiným materiálem a v hodinách práce s textilem byli žáci seznámeni s finálním výrobkem, byl jim dostatečně vysvětlen postup a instruktáž. Žáci pracovali samostatně pod kontrolou učitelů. Výrobky žáků jsou po stránce technické a estetické velmi zdařilé. Vyučující důsledně dbali na dodržování pořádku a bezpečnosti při práci. Práce s jiným materiálem byly zaměřeny na rozvoj jemné motoriky a pečlivost, byl dán prostor pro rozvoj kreativity žáků.

Vyučující vhodně využívali vstupní motivace, dominantním činitelem ve výuce pracovního vyučování byly odborné znalosti a praktické dovednosti vyučujících. Žáci byli informováni o smyslu své práce, výrobky jsou funkční a na vysoké technické a estetické úrovni. Hodnocení bylo zaměřeno na motivační funkci pozitivního hodnocení. Již samotná praktická činnost byla vhodným motivujícím činitelem. Nejzřetelnější motivační vliv měl přímo vyučovaný předmět, běžné byly kooperativní prvky. Volná pracovní atmosféra byla společným rysem celkové výuky předmětu. Žáci pracovali se zaujetím, v komunikaci byla většinou dodržována dohodnutá pravidla. Učitelé pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky.

Kvalita výuky pracovního vyučování ve zvláštní škole je i přes zjištěné nedostatky v materiálním zabezpečení velmi dobrá.

Třídy pomocné školy

Ve třídách pomocné školy bylo v době konání inspekce vzděláváno osm žáků, po dvou v každém stupni. Obsah výuky vycházel ze schválených učebních dokumentů. Týdenní hodinová dotace byla dodržena ve všech ročnících kromě pracovního stupně, kde došlo ke krácení pracovního vyučování o dvě hodiny, takže celkový počet činil dvacet čtyři vyučovací hodiny místo dvacet šest vyučovacích hodin týdně. Učitelky využívají pro plánování časové tematické plány, individuální plány pro každého z žáků nezpracovávají. Rámcový individuální plán připravila učitelka pouze pro žákyni, která má vzhledem ke zdravotnímu postižení krácený pobyt ve škole na dvě hodiny denně. Výukové cíle vycházejí ze znalosti zdravotního stavu žáků, zohledňují míru jejich postižení. Učitelky se na hodiny pečlivě připravují. Obsah učiva byl diferencován podle stupně pomocné školy.

Vyučující (s výjimkou učitelky tělesné výchovy) mají plnou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v daném typu speciální školy. Vzhledem k dlouholeté praxi a zkušenostem jsou jejich výkony ve třídách pomocné školy vynikající. Pro potřeby práce s žákyní s kombinovaným postižením, která je vyučována v individuálním denním režimu, je v hodinách přítomna druhá učitelka-asistentka, věnující se především této žákyni a kooperující při výuce celkově. Přestože učitelky dbají na dodržování psychohygienických zásad v režimu vyučovacího dne, situaci ve třídách komplikuje fakt, že obě tyto místnosti jsou poměrně malé, takže i při počtu čtyř žáků ve skupině zde není dostatek prostoru k volnému pohybu nebo pro relaxaci. Prostředí tříd je podnětné, vysoké estetické úrovně je dosahováno velmi vkusnou výzdobou s využitím žakovských prací. K dispozici je dostatek učebních materiálů i pomůcek, řadu z nich si učitelky vyrábějí nebo pořizují svépomocí.

Organizace a struktura všech hospitovaných hodin byly v souladu s věkovými a zejména speciálními potřebami žáků. Žáci vyššího a pracovního stupně jsou na hodiny pracovního vyučování přiřčeni k věkově sourodé skupině žáků zvláštní školy, což podporuje jejich integraci mezi vrstevníky a stimuluje je k lepším výkonům při diferencovaně zadávaných úkolech. Pro hodiny tělesné výchovy se obě třídy, a tedy žáci všech stupňů, nevhodně slučují bez ohledu na věk a pohlaví. Takto pojatá tělesná výchova je v rozporu s věkovými zvláštnostmi žáků, nerespektuje přirozený stud starších dívek a zájmové preference starších chlapců. Pokyny vyučujících byly přizpůsobeny schopnosti žáků pochopit instrukci a řídit se jí. Metody a učební postupy byly zcela individuálně voleny podle potřeb žáků. Tempo výuky se řídilo možnostmi žáků. Pro tempo a výkon byla rozhodující i soustavná pozitivní motivace, povzbuzování a okamžité hodnocení splněného úkolu. Z jednání učitelek byl patrný jejich velmi dobrý vztah k žákům, což vytvořilo pozitivní zpětnou vazbu. Vzájemná komunikace byla klidná a přiměřená, klima ve třídách bylo radostné a tvořivé. Vzhledem k pečlivě vedené pedagogické dokumentaci a poznatkům v hospitovaných hodinách je možné vysledovat značný pozitivní posun v dovednostech, vědomostech a sociálních kompetencích žáků.

Vzdělávání ve třídách pomocné školy má ve všech sledovaných parametrech velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality výchovně vzdělávací činnosti školní družiny

Ve školním roce 2001-2002 bylo zřízeno jedno oddělení školní družiny, ve kterém bylo k trvalé docházce zapsáno deset žáků. Provoz byl zajišťován v době po skončení vyučování (11:30 hod do 15:00 hod). Ve školní družině pracuje vychovatelka bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Prostorové podmínky pro činnost družiny nejsou optimální, je využívána kmenová učebna třídy zvláštní školy. Vybavení pomůckami je dostačující. K pohybovému vyžití se využívá tělocvična

školy a za pěkného počasí zejména školní zahrada. Psychohygienické zásady jsou dodržovány. Činnost školní družiny byla organizována podle týdenní skladby zaměstnání a řídila se dokumentem Vnitřní řád školní družiny. Plán postihující komplexně činnost družiny byl vypracován. Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnou právní normou, s drobnými formálními nedostatky (přehled výchovně-vzdělávací práce není kompletně vyplněn). Počet žáků uvedený k datu vyplňování výkazu o počtu žáků ve školní družině odpovídal počtu skutečně vřazených žáků. Kapacita stanovená v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení je dodržena.

Zvolené metody a formy práce odpovídaly daným podmínkám i složení kolektivu žáků. Při hospitaci bylo zjištěno dodržování pedagogických i psychohygienických zásad. Vychovatelka vytvořila vyváženě prostor pro individuální i skupinovou práci.

V rámci výchovně-vzdělávací činnosti byly zařazovány odpočinkové, přírodovědné a vlastivědné činnosti, dopravní, estetická, výtvarná, tělesná a pracovní výchova a příprava na vyučování. V rámci týdenní skladby si konkrétní aktivity volí z předkládané nabídky žáci podle svého zájmu.

Komunikace mezi vychovatelkou a žáky je založena na partnerství, vzájemném respektování a důvěře.

Činnost školní družiny je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Speciální školy plní své základní poslání. Pozitivem je kladný postoj učitelů k žákům, snaha pochopit jejich individuální zvláštnosti a hledání jejich využití ve prospěch vyučovacího procesu. Na základě zjištěných poznatků je kvalita vzdělávání (průběh a výsledky) ve sledovaných předmětech (český jazyk, matematika a pracovní vyučování) zvláštní školy, pomocné škole a školní družině velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK ČINNOSTI

Plánování

Předložená koncepce byla zpracována v době existence zvláštní školy internátní (březen 1997), před transformací na dětský domov se speciálními školami. Nereaguje na změny, záměry nejsou systémově ani aktuálně doplněny. Trend dalšího rozvoje je v obecné rovině nastíněn v dokumentu „Orientující výchovně-vzdělávací projekt pro práci Dětského domova se speciálními školami – verze pro školní rok 2001-2002“. V tomto dokumentu vedení školského zařízení vytýčilo úkoly a priority pro úseky speciálních škol a školní družiny a dětského domova zejména v oblasti pedagogické, materiálně-technické a personální. V důsledku absence analýzy uplynulého období jsou plánované úkoly, zejména v oblasti materiálně-technické, v tak krátkém časovém období nereálné. Roční plán páce jako samostatný ucelený dokument pro stávající školní rok nemá školské zařízení zpracován. Roční plánování je koncipováno na základě samostatných rámcových plánů činnosti jednotlivých úseků (speciální školy, školní družina, dětský domov), ve kterých jsou definovány primární úkoly na jednotlivé měsíce včetně termínu plnění a kompetentního pracovníka, zodpovědného za jejich splnění. Zvolený model ročního plánování nezajišťuje kontinuitu pedagogického procesu. S rámcovými plány činnosti jednotlivých úseků nebyly prokazatelným způsobem seznámeni pracovníci školského zařízení. Krátkodobé (týdenní) plánování konkrétních výchovně-vzdělávacích činností dětského domova je realizováno na základě týdenních programů výchovných skupin. V průběhu inspekční činnosti byly zkontrolovány a posouzeny týdenní programy I., II. a III, výchovné skupiny za měsíce září až leden školního roku

2001-2002. Vykazují prvky formálnosti, jejich obsahová náplň a úkoly jsou stanoveny nahodile, bez zpětné vazby na předchozí činnost, jsou de facto výčtem režimových a zájmových činností. Není průkazná participace svěřenců na jejich sestavování. Systém plánování dotvářejí individuální výchovně-vzdělávací plány pro jednotlivé svěřence, samostatné plány činnosti výchovné poradkyně, plány činnosti metodických sdružení učitelů a vychovatelů, plán zájmové činnosti realizované ve školním roce 2001-2002, plány kontrolní a hospitační činnosti vedoucích pracovníků a Minimální preventivní program Dětského domova se speciálními školami Frýdek-Místek v oblasti prvence negativních výchovných jevů a drogové závislosti pro školní rok 2001-2002. Plány pedagogických rad a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků nebyly pro školní rok 2001-2002 zpracovány. Plánování netvoří ucelený systém plánů vedoucí k naplnění výchovně-vzdělávacích cílů. Nebylo doloženo, jak jsou při plánování využívány podněty a připomínky pracovníků a samosprávy svěřenců.

Plánování má obecný charakter, netvoří ucelený systém. Rezervy jsou v propojenosti celého systému plánování. Kvalita, rozsah účelnost plánování jsou průměrné.

Organizování

Činnost školského zařízení je vymezena organizačním řádem a vnitřním řádem dětského domova, jehož přílohou je organizační schéma, jasně vymezující kompetence, povinnosti, odpovědnost a práva pracovníků, upraveny jsou vztahy nadřízenosti a podřízenosti jednotlivých zaměstnanců i organizačních úseků. Pracovní náplně pracovníků školského zařízení (zaležené v osobních spisech) jsou rozpracovány v popisech jejich funkčních míst. Statutárním orgánem je ředitelka školského zařízení, zástupkyní statutárního orgánu byla jmenována zástupkyně ředitelky pro speciální školy, která zastupuje ředitelku v plném rozsahu. Ředitelka bezprostředně řídí svoji zástupkyni, vedoucí vychovatelku dětského domova, ekonomický a administrativní úsek a vedoucí školní jídelny. Zástupkyně ředitelky řídí úsek

učitelů speciálních škol, výchovnou poradkyni, provozní pracovníky a vychovatelku školní družiny a vedoucí vychovatelka dětský domov. Poradními orgány ředitelky jsou pedagogická rada a metodická sdružení učitelů a vychovatelů, jejichž pravidelná jednání jsou zaměřena zejména na výchovu a vzdělávání žáků a svěřenců a dle předložené dokumentace mají i vzdělávací charakter. Z jednání jsou pořizovány zápisy.

Ochrana osobních dat zaměstnanců, žáků a svěřenců je zabezpečena, informace jsou poskytovány v souladu s platnými právními předpisy. Informační systémy (vnitřní, vnější) jsou funkční. Aktuální sdělení jsou vyvěšena na nástěnkách, informace trvalejšího charakteru jsou založeny ve skřínkách a složkách ve společných prostorách (sborovna školy, pracovna vychovatelů dětského domova). Učitelé mají ke své práci k dispozici kopírovací přístroj a počítač. Pracovníkům školy jsou aktuální informace předávány na krátkých poradách svolávaných podle potřeby i během přestávek, na pravidelných pedagogických poradách a pedagogických radách. Zpravidla jednou měsíčně jsou konány porady užšího vedení.

V dětském domově je dlouhodobě zaveden systém vnitřní komunikace formou provozního deníku, ústně jsou informace předávány denně při nástupu vychovatelů do služby. Dalším informačním kanálem jsou pravidelné porady vychovatelů. Jedenkrát měsíčně se schází metodické sdružení vychovatelů, jehož náplní jsou odborná specifika z oblasti speciální pedagogiky. Tok informací mezi speciálními školami a dětským domovem je zajištěn komunikačním deníkem, pedagogickými radami a průběžnými vzájemnými konzultacemi vedoucí vychovatelky a ředitelky. Další informace jsou sdělovány prostřednictvím oběžníků a pokynů jednotlivých vedoucích pracovníků. Informace s oficiálním stanoviskem schvaluje a podepisuje ředitelka. Na vzniklé problémy a potřeby ředitelka reaguje okamžitě. Žáci získávají potřebné informace především od třídních učitelů a výchovné poradkyně a formou průběžně aktualizovaných nástěnek. Své problémy a požadavky mohou žáci anonymně svěřovat užšímu vedení školského zařízení prostřednictvím „schránky na starosti“. Rodiče žáků mají k dispozici standardní informační prostředky (schůzky konané čtyřikrát ročně, žákovské knížky, konzultační hodiny výchovného poradce) a další dostupné formy kontaktů, včetně návštěv pedagogických pracovníků v rodinách.

Svěřenci dětského domova i jejich rodiče získávají potřebné informace prostřednictvím centrální nástěnky umístěné v přízemí budovy. Kontakt s rodiči je zajištěn a udržován písemně, z předložené dokumentace je však patrné, že rodiče nejsou o svých dětech vyrozumíváni systémově a pravidelně. Tato skutečnost je způsobena absencí samostatné funkce sociální pracovnice.

Na veřejnosti se školské zařízení prezentuje účastí na soutěžích (recitační, sportovní hry mládeže) v rámci Klubu speciálních pedagogů. Pravidelně jsou pořádány besídky k významným událostem ve škole a základní umělecké škole, které bývají spojeny s výstavkami výrobků žáků. Příležitostným vystupováním dětí v obchodních domech Interspar, Tesco a Albert získává školské zařízení sponzorské dary.

Se svými aktivitami a výsledky činnosti seznamuje školské zařízení veřejnost pravidelnými příspěvky v Městském zpravodaji Frýdku-Místku.

Dokumentace školského zařízení upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti je vedena v souladu s platnými právními normami. Organizace vyučování neodpovídá obecně závazným právním předpisům (hodinová dotace) a základním psychohygienickým zásadám (krácení posledních vyučovacích hodin). Zjištěné nedostatky byly v průběhu inspekce odstraněny.

Výroční zpráva o činnosti školského zařízení za školní rok 2000/2001 je zpracována v souladu s platnou právní normou. Zpráva podává stručné základní údaje o činnosti školského zařízení. Schází zápis o jejím projednání v pedagogické radě.

Spolupráci se školami, ve kterých se svěřenci vzdělávají, zajišťují kmenoví vychovatelé, v případě potřeby ředitelka. Kontakt s dalšími zainteresovanými orgány je v kompetenci ředitelky a vedoucí vychovatelky.

Základem řízení a každodenního provozu školského zařízení je osvědčená, ale dostatečně pružná organizační struktura s vymezenými kompetencemi a zodpovědností pracovníků. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školského zařízení a informačních systémů jsou průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka upřednostňuje autoritativní styl řízení, který nemotivuje zaměstnance k samostatnému a odpovědnému rozhodování. Vedení je operativní, nenavazuje však na plánování, čímž je snížena jeho účinnost a efektivita.

V zájmu pozitivního vývoje školského zařízení si jako prioritu stanovila ředitelka zvýšení odborné a pedagogické způsobilosti pedagogického kolektivu. Inspekční zjištění potvrdila nutnost dalšího vzdělávání učitelů ve směru nových organizačních metod a forem práce vzhledem k specifickým potřebám žáků. Vedení učitelů bez odborné a pedagogické způsobilosti je realizováno prostřednictvím běžné přípravy na vyučování. Není systematické, schází především možnost vzájemných hospitací u učitelů s dlouholetou praxí. Konceptní plán dalšího vzdělávání není zpracován, ředitelka v daném školním roce reaguje pouze na nabídku Služby školy ve Frýdku-Místku.

Pedagogové uplatňují svoji iniciativu zejména v oblasti sportovního vyžití žáků (účast v oblastním kole sportovních her mládeže v Karviné), přípravě a organizování sportovních a recitačních soutěží v rámci školy i regionu a jako vedoucí zájmových kroužků.

Systém hmotného stimuluování pracovníků je vytvořen, kritéria pro hodnocení pracovníků jsou předem známá. Jejich formulace je však zcela obecná a nepostihuje specifiku a náročnost práce daného typu školského zařízení. Zaměstnance v první instanci hodnotí vedoucí jednotlivých úseků, konečné rozhodnutí má však ředitelka. Osobní příplatky se stanoví vždy na začátku školního roku. Podle situace jsou revidovány a přehodnocovány i v jeho průběhu, změny se s pracovníky vždy individuálně a prokazatelně projednávají. Morální stimulace je využívána zpravidla bezprostředně po úspěšně realizované akci. Dílčí sebehodnocení školského zařízení provádí na základě úspěšnosti v soutěžích a ohlasu realizované aktivity v řadách rodičovské a ostatní veřejnosti, částečně na pedagogických radách. Analýza školního roku je součástí závěrečné pedagogické rady a stává se podkladem ke zpracování výroční zprávy o činnosti školského zařízení.

V oblasti vedení a motivování pracovníků není ze strany ředitelky školského zařízení patrná cílevědomost a promyšlenost. Z vlastní práce není zřejmá dostatečná motivace k využití inovačních přístupů, metod a forem pedagogické práce zejména ve speciálních školách. Systém, rozsah a efektivita vedení a motivování jsou průměrné.

Kontrolní mechanismy

Zavedený systém vnitřní kontroly postihující celou organizační strukturu je vytvořen. Vedení školského zařízení (ředitelka, zástupkyně ředitelky, vedoucí vychovatelka) na základě rozdělení kompetencí provádí kontrolu na základě písemně zpracovaných ročních plánů kontrolní a hospitační činnosti, ve kterých je stanoven předmět kontroly, kalendářní měsíc i jméno kontrolovaného pracovníka. Ředitelka kontroluje všechny úseky školského zařízení, její zástupkyně úsek vzdělávání (škola, školní družina) a vedoucí vychovatelka úsek výchovný (dětský domov). Výsledkem kontroly je vždy stručný zápis k příslušnému bodu kontroly,

výstupem z realizované hospitace je podrobný hospitační záznam. S výsledky, závěry i případnými doporučeními jsou kontrolovaní pracovníci prokazatelně seznamováni a jimi verifikováni. Hospitační záznamy všech vedoucích pracovníků mají velmi dobrou administrativní úroveň, zápisy mají nižší vypovídací hodnotu. Analýza výsledků kontrol je prováděna na jednání pedagogické rady a průběžně na pracovních poradách jednotlivých úseků, čímž je zajištěna propojenost mezi kontrolou a motivováním i zpětná vazba v rámci celého školského zařízení.

System, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou velmi dobré.

Hodnocení podmínek činnosti

Podmínky činnosti školského zařízení jsou průměrné.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K ZÁVAZNÝM DOKUMENTŮM

Kontrolované období: účetní rok 2000, namátkově leden až prosinec 2001

Dětský domov se speciálními školami, Frýdek–Místek, Bruzovská 328 je příspěvkovou organizací, k výkonu hospodářské činnosti nemá oprávnění.

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Dětský domov se speciálními školami Frýdek–Místek hospodařil ve sledovaném období roku 2000 s prostředky státního rozpočtu, s vlastními příjmy tvořenými především z příspěvků od zákonných zástupců svěřenců a sponzorských darů. Hospodářskou činnost organizace neprovozovala. Náklady na hlavní činnost organizace, která spočívá v provozování dětského domova se školní jídelnou a speciálních škol se školní družinou, byly sledovány v účetnictví za organizaci v analytickém rozlišení.

Neinvestiční výdaje celkem, stanovené poslední úpravou rozpočtu k 31. lednu 2001 za rok 2000, organizace bezezbytku vyčerpala.

Porovnáním rozpisu rozpočtu s výkazem zisku a ztrát byl ověřen záporný hospodářský výsledek, vniklý z nepokrytých odpisů hmotného investičního majetku, kterým se prohloubila ztráta z minulých let.

Na celkových neinvestičních nákladech v roce 2000 se státní rozpočet podílel 94,96 %, vlastními příjmy se organizace podílela 5,04 %.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace za rok 2000, tj. limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci, byl dodržen a čerpání bylo ověřeno na výkaznictví a výkaz zisku a ztrát.

Škola měla v kontrolovaném období zpracován Vnitřní platový předpis, ve kterém bylo

několikeré porušení platného nařízení vlády o odměňování ve školství.

Osobní spisy zaměstnanců obsahovaly doklady o odborné a pedagogické způsobilosti, pracovní smlouvy, platové výměry, lékařská potvrzení, zápočty dob od předcházejících zaměstnavatelů, potvrzení o odpracované době, čestná prohlášení o čerpání mateřské a další mateřské dovolené, potvrzení o výkonu vojenské základní (náhradní) služby.

V rozporu s platnou právní normou neobsahovaly pracovní smlouvy pedagogických pracovníků údaje o splatnosti mzdy, termínu výplaty mzdy, místu a způsobu vyplácení mzdy a rozvržení pracovní doby. Požadované informace nebyly nahrazeny ani odkazem na příslušný vnitřní předpis nebo na kolektivní smlouvu.

Namátkovou kontrolou správnosti zařazení zaměstnanců do platových tříd a platových stupňů k 31. prosinci 2000 bylo prověřeno jedenáct osobních spisů, u nichž nebylo shledáno porušení předpisů o odměňování ve školství. Byla provedena kontrola výplaty zvláštního příplatku, kterým jsou ohodnoceny ztěžující vlivy související s výkonem práce. V jednom případě byl zvláštní příplatek za výkon práce třídního učitele ve speciální škole přiznán pod stanovenou hranici rozpětí uvedeného v nařízení vlády.

Nenárokové složky platu škola čerpala formou osobních příplatků a odměn v poměru 49,9 % a 50,1 %, tím nebyl dodržen princip čerpání nenárokových složek platu, který stanoví poměr 80 % a 20 %. Hodnocení a způsob stanovení osobních příplatků a odměn bylo v kontrolovaném období v některých případech formální a tyto finanční prostředky byly poskytnuty pouze za standardní výkon práce, bez posouzení míry mimořádnosti nebo významnosti pracovních úkolů. Mimořádné odměny poskytla organizace v kontrolovaném období nerovnoměrně, a to v rozhodující míře ve čtvrtém čtvrtletí roku 2000.

Fond kulturních a sociálních potřeb, dále jen FKSP, tvořil zaměstnavatel ze svého rozpočtu běžného roku ve výši 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, jeho tvorba byla ověřena na výkaz zisku a ztrát a na rozvahu za kontrolované období. O tvorbě a používání FKSP sestavila škola rozpočet a stanovila zásady pro jeho používání.

Kontrola prověřila hospodaření s fondem u položek rekreace a dary na účetní výpisy z hlavní knihy, na prvotní doklady a neshledala porušení právních norem. Veškeré prostředky FKSP byly uloženy na samostatném bankovním účtu, rozdíl k 31. prosinci 2000 mezi stavem účtu fondu a bankovním účtem byl zdůvodněn a prokázán.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Z celkového objemu ostatních neinvestičních výdajů se podílel příspěvek ze státního rozpočtu za kontrolované období roku 2000, v poměru na žáka ve speciální škole na učebnice 132,06 Kč, na učební pomůcky ve speciální škole 93,24 Kč a na učební pomůcky v dětském domově 607,28 Kč na svěřence. Celkem za organizaci činil poměr státního rozpočtu na učebnice a učební pomůcky z celkových nákladů ONIV 0,017 %. Ostatní prostředky ONIV čerpala organizace na úhradu energií, tepla, plynu, vody, na běžnou údržbu a služby, cestovné, školení, vzdělávání, na nákup potravin, ošacení svěřenců, kapesné, věcnou pomoc, dárky a další provozní výdaje spojené s provozem dětského domova.

Správnost a účelnost vynaložení prostředků ONIV byla ověřena dle prvotních dokladů u učebnic, pomůcek, učebnic a prostředků účelově přidělených. Ostatní náklady byly prověřeny namátkovou kontrolou za vybrané měsíce březen, říjen a listopad roku 2000.

V rámci čerpání ONIV byla zkontrolována evidence provozu školní jídelny v dětském domově, dále jen ŠJ, za rok 2002 a z vybraných dokladů roku 2000. Evidence provozu ŠJ je zpracována v agendě příjmu a výdeje potravin a obalů pomocí počítačového programu. Organizace vede evidenci stravovacích osob ve čtyřech věkových kategoriích svěřenců, dospělých osob a diety

svěřence s fenylketonurií. Podle seznamu stálých strávníků je sestavován denní seznam stravovaných osob, dokládány k předběžným výdejším, dle kterých jsou vydávány potraviny z hlavního skladu do skladu příručního ke spotřebě. Výdejka podle skutečného stavu stravovaných osob, upravená o zaokrouhlení ze stravovacích norem, obsahuje výdej potravin ze skladu vedený na kartách v ceně, množství a celkovém nákladu na každý den. Evidence provařenosti je vedena za den, měsíc a rok, sleduje se odděleně za děti a dospělé. Finanční limit zvláštních příležitostí je využíván na výrobu dortů k narozeninám dětí, zůstatek je dočerpán na přípravu vánočního cukroví. Převzetí potravin do skladu je prováděno fyzickou kontrolou dle dodacích listů a zápisem do potravinových karet. Po převzetí faktury je evidence na kartách přenesena na prvotní doklad s potvrzením správnosti a po té následuje úhrada faktur. Inventarizace zásob je prováděna dvakrát ročně. Hmotnou odpovědnost za sklad potravin nese vedoucí školní jídelny.

Fyzická kontrola hotovosti, provedená v době kontroly prokázala, že příjem plateb v hotovosti za stravné od zaměstnanců Dětského domova se speciálními školami nebyl odváděn bezprostředně po převzetí do hlavní pokladny organizace. Pro tyto příjmy nebyla zřízena pokladna a evidence příjmů probíhala pouze na seznamech přihlášek stravy, dodatečných přihlášek a odhlášek stravy. Zaměstnancům nebyly vydávány příjmové doklady o úhradě stravného, v případě vrácení přeplatku ze stravného nebyly vydávány výdajové doklady, čímž došlo k porušení právních norem o účetnictví.

Správnost výdeje kapesného svěřenců a věcné (finanční) pomoci odcházejícím svěřencům, hrazeného z prostředků státního rozpočtu, byl prověřen namátkově na deníky kapesného a výdajové pokladní doklady za rok 2000 a 2001.

Porušení platné právní normy, která stanoví výši kapesného a věcné pomoci poskytované dětem a mládeži s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou bylo zjištěno v případě, kdy všem evidenčně zapsaným svěřencům dětského domova bylo sníženo kapesné na měsíc listopad roku 2001 (na základě výchovného hodnocení za měsíc říjen 2001) na nejnižší limit stanovený vyhláškou z důvodu nedostatku finančních prostředků na provoz školského zařízení, což je v rozporu s kritérii pro stanovení výše kapesného (Vnitřní řád dětského domova). K doplacení částky nároku kapesného mělo dojít pouze při navýšení rozpočtu organizace, k čemuž nedošlo. Kapesné může být svěřencům kráceno pouze na základě výchovného hodnocení za předcházející měsíc.

Organizace nedodržela podmínky poskytování věcné pomoci, respektive jednorázového peněžitého příspěvku, při odchodu svěřenců z dětského domova. Zletilému svěřenci vyplatila jednorázový příspěvek v době, kdy byl ještě v péči zařízení, za účelem použití na nutné vedlejší výdaje jako kapesné. V jiném případě svěřenec nastoupil základní vojenskou službu před ukončením soudně nařízené ústavní výchovy a výše finančního příspěvku, navržená kmenovými vychovateli, mu byla bez odůvodnění podstatně snížena. Vyplacení bylo rovněž provedeno dříve než s odchodem svěřence.

Hodnocení efektivnosti čerpání účelových prostředků

Účetní jednotka měla přiděleny účelově neinvestiční prostředky na další vzdělávání pedagogických pracovníků, dále jen DVPP, a opravy a údržbu oken – stavba financována ze státního rozpočtu podle „Zásad pro financování programů a prostředků státního rozpočtu, fondů Evropské unie, fondů NATO a úvěrů se státní zárukou“. Rekapitulace vynaložených finančních prostředků na opravu a nátěr oken byla prověřena na prvotní doklady a účetní evidenci. Přidělené prostředky na DVPP byly čerpány především na semináře, na program právního vzdělávání ředitelů a na nákup odborné literatury, která sloužila k prohloubení odbornosti pedagogických pracovníků.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Organizace obdržela dle rozpisu rozpočtu investiční prostředky, které použila na nákup osobního automobilu. Dne 29. prosince 2000 byl automobil Škoda Fabia Combi předán do užívání. Nákup vozidla lze hodnotit jako žádoucí, neboť skladba dětí v dětském domově, jejich zdravotní postižení sebou nese potřebu služebních cest i mimo hranice kraje, dále právní subjekt zabezpečuje prázdninový provoz a dva objekty v různých částech města.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školského zařízení

Výroční zpráva o hospodaření nebyla zpracována v souladu s platnou legislativou o státní správě a samosprávě ve školství, neboť v ní scházel údaj o příjmu investičních prostředků a zpracování informací o výsledcích kontrol provedených jinými kontrolními a inspekčními orgány.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k závazným dokumentům

Porovnáním rozpočtu neinvestičních výdajů za kalendářní rok 2000 s účetní evidencí a věcným plněním bylo ověřeno, že prostředky ze státního rozpočtu byly v rozhodující míře použity účelně a efektivně.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství a prevence sociálně patologických jevů

Výchovná poradkyně je ustanovena a má předepsanou kvalifikaci. Spolupracuje se všemi pedagogickými pracovníky školy a dle potřeby s vychovateli dětského domova. Není však členem řídicího týmu (širší vedení). Ve své práci se řídí ročním plánem práce výchovného poradce obsahujícím akce pro jednotlivé měsíce. Tento plán čtvrtletně vyhodnocuje. Vyhodnocené údaje za školní rok se stávají součástí výroční zprávy o činnosti dětského domova se speciálními školami. Obsahem práce výchovné poradkyně je spektrum obvyklých činností, jako sledování chování žáků, jejich neomluvené absence a řešení excesů v chování, profesní orientace žáků a spolupráce s rodinami. Samozřejmostí je jednání s příslušnými zainteresovanými institucemi.

Výchovná poradkyně je (kromě funkce třídní učitelky) zároveň metodikem prevence sociálně patologických jevů. Má však na starosti pouze školu, pro dětský domov je ustanovena metodikem prevence vedoucí vychovatelka. Oficiálně jmenována do této funkce nebyla ani jedna z nich, obsahová náplň funkce metodika prevence nebyla definována. Každá metodička prevence vytváří vlastní program prevence sociálně patologických jevů, programy, respektive jejich plnění, se dvakrát ročně vyhodnocuje. Obsahově spolu programy příliš nesouvisí, ačkoliv jsou oba orientovány především na smysluplné využití volného času. Systém prevence šikany a postupu při akutním ohrožení dítěte šikanou není vytvořen.

Výchovné poradenství je na běžné, průměrné úrovni. Školské zařízení se zabývá problematikou sociálně patologických jevů, ale přijatý systém je neefektivní.

Příspěvek na úhradu péče (ošetřovné)

Evidenci příspěvku na úhradu péče (ošetřovné) zpracovává ekonomka školského zařízení.

V rámci stanovení příspěvků na úhradu péče poskytované mládeži umístěné ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy byly zkontrolovány osobní spisy všech evidenčně zapsaných svěřenců v roce 2000. Umístění svěřenců bylo realizováno na podkladě Rozhodnutí diagnostického ústavu. Osobní spisy svěřenců byly zakládány od jejich příchodu, kdy bylo dítěti přiděleno osobní číslo. Všechny spisy obsahovaly soudní rozhodnutí o nařízení ústavní výchovy, vyjma jednoho dítěte s internátním pobytem dohodnutým písemně se zákonnými zástupci.

Příspěvek na úhradu péče (ošetřovné) stanovila rozhodnutím ředitelka organizace dle zjištěných příjmů zákonných zástupců a dle věkové kategorie svěřence. Správnost stanovení příspěvku je ověřována dvakrát ročně. Přídatky na všechny děti žádala a pobírala organizace. Namátkovou kontrolou byla ověřena správnost stanovené výše příspěvku na úhradu péče (ošetřovné) bez zjištěných závad. Jednotlivé platby ošetřovného a výživného byly vedeny v operativní evidenci a na evidenčních listech příspěvku na úhradu péče. Po odečtení dnů absence dítěte byla tato evidence měsíčně uzavírána s výčtem nedoplatků a přeplatků. Tyto byly účetně vedeny v podrozvahové evidenci, v samostatném členění a dle jmenného výčtu zákonných zástupců. Kontrolou za rok 2000 bylo zjištěno, že organizace zanedbala povinnost písemného oznámení výsledku vyúčtování stavu přeplatků a nedoplatků zákonným zástupcům.

Školské zařízení řádně vymáhalo vyhláškou stanovené příjmy v oblasti příspěvku na úhradu péče poskytované mládeži umístěné v dětském domově (ošetřovné). Organizace v tomto případě postupovala hospodárně.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 19 230/2000-21 ze dne 12. května 2000
- Zřizovací listina čj. ZL/286/2001 ze dne 20. prosince 2001, vydaná radou Moravskoslezského kraje
- Příloha č. 1 ke zřizovací listině příspěvkové organizace Dětský domov se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 ze dne 20. prosince 2001 (Vymezení majetku, který se příspěvkové organizaci předává do správy)
- Příloha č. 2 ke zřizovací listině příspěvkové organizace Dětský domov se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 ze dne 20. prosince 2001 (Vymezení doplňkové činnosti organizace)
- Koncepce výchovně-vzdělávacího a organizačního záměru Zvláštní školy internátní pro léta 1997-2006
- Orientující výchovně-vzdělávací projekt pro práci Dětského domova se speciálními školami (verze pro školní rok 2001/2002)
- Rámcový plán činnosti úseku speciálních škol a školní družiny pro školní rok 2001/2002

- Učební dokumenty Vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22 980/97-22
- Učební dokumenty Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy čj. 24 035/97-22
- Rozvrhy hodin všech tříd zvláštní školy a pomocné školy na školní rok 2001-2002
- Třídní knihy všech tříd zvláštní školy a pomocné školy na školní rok 2001-2002
- Třídní výkazy všech tříd zvláštní školy a pomocné školy na školní rok 2001-2002
- Časově tematické plány zvláštní školy předmětů český jazyk, matematika a pracovní vyučování na školní rok 2001-2002
- Plán činnosti školní družiny a dokumentace školní družiny
- Vybrané žákovské knížky žáků 1. až 9. ročníku zvláštní školy za školní rok 2001-2002
- Vybrané sešity žáků 1. až 9. ročníku zvláštní školy a pomocné školy za šk. rok 2001-2002
- Zápisy z jednání pedagogické rady ze dne 20. listopadu 2001 a 22. ledna 2002
- Rámcový plán činnosti úseku dětského domova pro školní rok 2001/2002
- Organizační řád Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328
- Dodatek č. 1 k Organizačnímu řádu Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 ze dne 1. září 2000
- Dodatek č. 2 k Organizačnímu řádu Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 ze dne 18. listopadu 2001
- Vnitřní řád dětského domova (úplné znění ke dni 26. ledna 2001)
- Vnitřní řád speciálních škol a školní jídelny
- Dodatek č. 1 k Vnitřnímu řádu speciálních škol a školní družiny ze dne 5. února 2002
- Postup při přijímání nových svěřenců do péče Dětského domova se speciálními školami zajištění péče o tyto svěřence v průběhu adaptačního období
- Minimální preventivní program Dětského domova se speciálními školami Frýdek-Místek v oblasti prevence negativních výchovných jevů a drogové závislosti pro školní rok 2001-2002
- Projekt prevence sociálně patologických jevů úseku dětského domova pro školní rok 2001-2002
- Harmonogram směn úseku dětského domova s účinností od 1. září 2001 – rozpis služeb za měsíce září, říjen, listopad, prosinec 2001 a leden, únor 2002
- Výroční zpráva o činnosti ve školním roce 2000-2001
- Výroční zpráva o hospodaření za rok 2000
- Evidence počtu svěřenců v dětském domově, jejich seznam a rozdělení do výchovných skupin
- Přehled pracovníků Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek
- Osobní spisy svěřenců I., II. a III. výchovné skupiny
- Roční plány I., II. a III. výchovné skupiny
- Týdenní programy výchovné činnosti I., II. a III. výchovné skupiny za měsíce září, říjen, listopad, prosinec 2001 a leden, únor 2002
- Přehled výchovně-vzdělávací činnosti I., II. a III. výchovné skupiny ve školním roce 2001-2002 (deníky výchovných skupin)

- Kniha kontaktů dětí s rodinou
- Knihy návštěv (dětí, úředních)
- Návštěvní řád Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328
- Knihy úrazů (svěřenců, pracovníků)
- Kniha nemocných
- Sešity výdeje léků I., II. a III. výchovné skupiny, sešity výdeje léků jednotlivých svěřenců
- Evidence lékařských vyšetření a ošetření svěřenců
- Plán činnosti výchovné poradkyně Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 ve školním roce 2001-2002
- Plán zájmové činnosti realizované ve školním roce 2001-2002
- Plány zájmových kroužků a plán zájmových aktivit na školní rok 2001-2002
- Plány kontrolní a hospitační činnosti ředitelky, zástupkyně ředitelky a vedoucí vychovatelky na školní rok 2001-2002
- Zápisy z kontrolní a hospitační činnosti ředitelky, zástupkyně ředitelky a vedoucí vychovatelky za období září až leden školního roku 2001-2002
- Plán práce metodického sdružení vychovatelů na školní rok 2001-2002
- Zápisy z jednání metodického sdružení vychovatelů a pracovních porad ve školním roce 2001-2002
- Kroniky, fotokroniky I., II. a III. výchovné skupiny
- Provozní řády (tělocvična, botárna, dílna údržbáře, cvičná kuchyň – čajová kuchyňka, žehlárna a šicí dílna, klubovna)
- Osobní spisy všech pracovníků
- Personální a platová dokumentace pedagogických a nepedagogických pracovníků školského zařízení, doklady o odborné a pedagogické způsobilosti a doklady o plnění kvalifikačních předpokladů vzdělání
- Kritéria odměňování zaměstnanců Dětského domova se speciálními školami
- Evidence a vyplacení kapesného svěřenců I., II. a III. výchovné skupiny za školní rok 2000-2001 a září až leden školního roku 2001-2002
- Výplatní listiny kapesného svěřenců I., II. a III. výchovné skupiny za měsíc listopad 2001
- Rozhodnutí o výši příspěvku na úhradu péče poskytované mládeži (ošetřovné) za roky 2000 a 2001 u svěřenců I., II. a III. výchovné skupiny
- Dokumentace k příspěvku na úhradu péče poskytované mládeži (ošetřovné) u svěřenců I., II. a III. výchovné skupiny za roky 2000 a 2001
- Statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1 – 04 k 31. prosinci 2000
- Mzdová rekapitulace za období leden až prosinec roku 2000
- Výkaz zisku a ztrát k 31. prosinci 2000 a rozvaha k 31. prosinci 2000
- Vnitřní platový předpis platný pro rok 2000
- Návrh na čerpání rozpočtu FKSP v roce 2000
- Zpráva o čerpání rozpočtu FKSP za rok 2000
- Veškeré prvotní doklady o čerpání FKSP na dary k výročím v roce 2000
- Veškeré prvotní doklady o čerpání FKSP na rekreace v roce 2000

- Faktura číslo 00201275 na automobil ŠKODA Fabia Combi ze dne 19. prosince 2000
- Bankovní výpis z běžného účtu pořadové číslo 195 ze dne 29. prosince 2000
- Zápis o předání a převzetí automobilu ŠKODA Fabia Combi ze dne 29. prosince 2000 a doklad o zavedení do účetní evidence
- Veškeré prvotní doklady osvědčující čerpání účelových prostředků na další vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2000 a na opravy a nátěry oken
- Předávací protokol ze dne 7. března 2001 s návrhem na finanční výpomoc svěřence osobní číslo 18
- Smlouva o setrvání svěřence s osobním číslem 18 v péči Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 ze dne 22. června 2000
- Sdělení PnD OkÚ Bruntál ze dne 4. září 2001
- Předávací protokol ze dne 28. června 2001 s žádostí o finanční podporu pro odcházejícího svěřence osobní číslo 15
- Sdělení PnD Magistrátu města Ostravy ze dne 19. června 2001
- Účtovací doklad č. 3558 ze dne 13. října 2000 včetně prvotní evidence ke stravnému zaměstnanců
- Příjmové pokladní doklady č. 3034 a č. 3082 včetně evidence stravného zaměstnanců za měsíc leden 2002
- Příjmový pokladní doklad ze dne 8. února 2002 včetně evidence stravného zaměstnanců za měsíc únor 2002
- Výčetka ke kontrole hotovosti ze dne 7. února 2002
- Rezortní výkaz nákladů a výnosů PO a VŠ období 13/2000
- Hlavní účetní kniha sestava 3, 4, období 12/2000
- Účtový rozvrh roku 2000
- Dokladová inventura za rok 2000
- Prvotní doklady za březen, říjen a listopad roku 2000
- Výplatní listiny kapesného 1. výchovné skupiny roku 2000 a 2001
- Metodický pokyn ředitelky Dětského domova se speciálními školami Frýdek-Místek, k vedení evidence kapesného svěřenců dětského domova, postup při přiznávání kapesného
- Evidence svěřenců za období od 1. ledna 2000 do 31. prosince 2000
- Přehled druhů jídel (potravinových karet)
- Dodatek č. 5/2000 k Vnitřní směrnici Dětského domova se speciálními školami pro oblast účetnictví - příloha č. 5 - změna od 1. června 2000
- Dodatky č. 1-ipsu 16/1999, 2-ipsu 6/2000, 3-ipsu 7/2000, 4-ipsu 8/2000, 7-ipsu 26/2000, 8-ipsu 9/2001, 9-ipsu 14/2001, 10-ipsu 15/2001, 11-ipsu 16/2001, 12-ipsu 25/2001, 13-ipsu 33/2001, 14-ipsu 4/2002, 8-ipsu 1/2001 k Vnitřní směrnici Dětského domova se speciálními školami pro oblast účetnictví
- Vnitřní směrnice Dětského domova se speciálními školami, Frýdek-Místek pro oblast účetnictví ipsu 2/1999
- Evidenční čísla karet dětí
- Hlášení propuštění dítěte

- Rozhodnutí o výši příspěvku na úhradu nákladů spojených s hmotnou péčí poskytovanou Dětským domovem se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 dětem ubytovaným na základě dohody se zákonnými zástupci dítěte
- Dohoda o ubytování žáka
- Rozhodnutí o výši příspěvku na úhradu péče poskytované Dětským domovem se speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328
- Předávací protokol ze dne 13. prosince 2001
- Pokyn ředitelky Dětského domova se speciálními školami pro vedení oděvních a obuvních listů - obuvní list, oděvní list, složní list svěřenců I., II. a III. výchovné skupiny
- Jednací protokol

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva:

- funkční a kvalitní individuální přístup k žákům ve třídách pomocné školy
- individuální práce se svěřenci dětského domova je systémová a potřebně propracována
- při zapojování dětí do zájmových aktivit se respektuje v plně míře jejich přirozený zájem a individuální potřeby a schopnosti
- zapojování svěřenců do estetické úpravy dětského domova
- participace nepedagogických pracovníků na výchově svěřenců
- všichni svěřenci jsou aktéry Projektu prevence sociálně patologických jevů „Kdo si hraje, nezlobí“
- nulová útečkovost ve školním roce 2001-2002-03-03
- pravidelné vydávání měsíčníku dětského domova „Palác“
- minimální hostilní projevy svěřenců
- zřízení funkce učitelky-asistentky
- integrace žáků pomocné školy mezi vrstevníky

Výrazná negativa:

- není naplněna funkce kapesného, není využíváno jako stimulační prvek, stanovení výše kapesného je demotivující
- vysoký podíl represe v činnosti pedagogických pracovníků
- stanovené kapacitě neodpovídají prostorové ani materiálně-technické podmínky, malé třídy neumožňující relaxaci žáků
- nedodržení počtu hodin pracovního vyučování v pracovním stupni pomocné školy
- výuka ve třídách zvláštní školy, ve kterých jsou spojeni ročníky, je realizována učiteli bez

odborné a pedagogické způsobilosti

- nízká odborná a pedagogická způsobilost vychovatelů dětského domova (cca 1/2)
- práce a spolupráce s rodinami svěřenců není na potřebné kvalitativní úrovni
- vytvořený hodnotící systém je pro svěřence málo srozumitelný, není přizpůsoben jejich věkové a mentální úrovni
- pro realizaci výchovně-vzdělávacího procesu vedení školského zařízení nevyužívá plně lidský potenciál
- absence samostatné funkce sociální pracovníce v dětském domově
- ubytování svěřenců v pracovních výchovných skupinách
- nedostatečné zabezpečení materiálu pro pracovní vyučování
- absence funkční počítačové techniky
- vnitřní řád je pro mladší svěřence nesrozumitelný

Na základě kontrolních zjištění hodnotí Česká školní inspekce Dětský domove speciálními školami, Frýdek-Místek, Bruzovská 328 ve sledovaných oblastech - kvalita výchovně-vzdělávací činnosti (program, podmínky, organizace, formy a metody, interakce a komunikace, další aktivity a výsledky) jako průměrné, hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání jako velmi dobré a podmínky činnosti (plánování, organizování, vedení a motivování a kontrolní mechanismy) jako průměrné. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v kontrolovaných oblastech využity vzhledem k účelu jejich poskytnutí hospodárně a efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Antonín Grulich	Mgr. Antonín Grulich v. r.
Členové týmu	PaedDr. Zbyněk Knop	PaedDr. Zbyněk Knop v. r.
	Mgr. Ludmila Konopková	Mgr. Ludmila Konopková v. r.
	Mgr. Hana Štefková	Mgr. Hana Štefková v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Milada Byrtusová Lenka Fulnečková	

V Prostějově dne 1. března 2002

Datum a podpis ředitelky stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. března 2002

Razítko

Ředitelka školského zařízení nebo jiná osoba oprávněná jednat za školské zařízení

Mgr. Jana Konkolová

Mgr. Jana Konkolová v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školského zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Moravskoslezského kraje	2002-03-25	133 38/02-05003
Zřizovatel: Moravskoslezský kraj	2002-03-25	133 39/02-05003

Připomínky ředitelky školského zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.